

בזמן שעבדתם - ונחשפתם!

מנטרים רעש במפעלים קטנים, עורכים בדיקות חשיפה למתכות במסגרות במגזר ומתכננים הרחבת פעילות בתחומי הקרינה הבלתי מייננת והארגונומיה - מחלקת הגיהות התעסוקתית של המוסד"ל פועלת כל השנה למניעת סיכוני בריאות בעבודה

מאת מרינה טרנפולסקי M.Sc

מנהלת מחלקת גיהות, המוסד לבטיחות ולגיהות

והתקנת בידוד במכונה רועשת, שהובילה לירידת עוצמת הרעש בעמדת העבודה, הצליחו להקטין סיכונים בריאותיים. ב-2022 ביצעה מחלקת הגיהות פעילות ללא תשלום במסגרות במגזר הערבי. הצורך בפעילות מסוג זה נוצר עקב הסיכונים הקיימים במסגרות, העלולים לפגוע בבריאות הרתכים, מהתוצאות הבדיקות והסביבתיות הגבוהות ומחוסר

אכיפה במגזר הערבי. בתהליך הריתוך משתחררים גזים וחלקיקי מתכת מוצקים זעירים, אשר נראים לעין כ"עשן" ("עשן הריתוך"), המיתמר מעל אזור הריתוך. ה"עשן" וגזי הריתוך הם חומרים רעילים, אשר עלולים לגרום נזקים לבריאות. מקורם של גורמי הסיכון המתכתיים הוא במתכת המעובדת ובאלקטרודה.

נזק בריאותי מצטבר

הנזק הבריאותי הנובע מעבודות ריתוך הוא נזק מצטבר, אשר עלול להופיע לאחר שנות עבודה רבות במקצוע. המרכיבים הכימיים הנפלטים לאוויר בתהליך הריתוך עלולים לפגוע באיברים שונים בגוף, לרבות ריאות, לב, כליות ומערכת העצבים המרכזית.

מעיון בתוצאות הבדיקות הסביבתיות תעסוקתיות במסגרות, בשנת 2021, כמעט מחצית מתוצאות הבדיקות של מתכת מנגן בתהליכי ריתוך היו מעל הרמה המותרת.

גיהות תעסוקתית (occupational hygiene) משמעה חיזוי, הכרה, הערכה, בקרה ומניעה של גורמי סיכון בסביבת העבודה ושל תנאי חשיפה המשפיעים על בריאות העובד. פעילות הגיהות במוסד לבטיחות ולגיהות מתבצעת במטרה להעריך, לצמצם ולמנוע גורמי סיכון אלה.

פעילות גיהותני המוסד"ל בשנת 2022 כוונה למקומות העבודה שבהם קיים "כשל שוק": מקומות עבודה קטנים ומסגרות במגזר הערבי.

במקומות עבודה אלה בוצעו סקרים מקדימים, ניטורים סביבתיים תעסוקתיים לרעש ולכימיה.

מפעלים קטנים (עד 24 עובדים) מהווים כ-70% מהלקוחות של מחלקת הגיהות. אנחנו רואים חשיבות רבה בעבודה עם מקומות עבודה קטנים, כיוון שמפעלים אלה מתאפיינים במודעות ירודה בנושאי בטיחות ובריאות תעסוקתית. קיימות כמה סיבות למודעות הנמוכה במפעלים הקטנים: היעדר מערך בטיחות מסודר, תחלופת עובדים גבוהה, חוסר בכוח אדם, קשיי פרנסה.

המפעלים, אשר יישמו את ההמלצות שניתנו לאחר ביצוע הבדיקות הסביבתיות תעסוקתיות על ידי המוסד"ל, כגון התקנת מערכות יניקה מקומיות, שהובילו לירידת ריכוז המזהמים אל מתחת לרמה המותרת

הנזק הבריאותי הנובע מעבודות ריתוך הוא נזק מצטבר, אשר עלול להופיע לאחר שנות עבודה רבות במקצוע. המרכיבים הכימיים הנפלטים לאוויר בתהליך הריתוך עלולים לפגוע באיברים שונים בגוף, לרבות ריאות, לב, כליות ומערכת העצבים המרכזית

צילום אילוסטרציה: Freepik

בתהליכי ריתוך נפלטים לאוויר מרכיבים כימיים שעלולים לפגוע באיברים שונים בגוף

התוצאות הראשוניות של מיזם בדיקות החשיפה למתכות במגזר הערבי בשנת 2022, במגזר אחוז התוצאות החורגות מהרמה המותרת גבוה פי 1.7 מאשר במגזר הערבי

בלתי מייננת.

- מדידות קרינה בלתי מייננת במקומות עבודה.
- השתתפות בכנס בינ"ל בנושא סיכוני קרינה בלתי מייננת - BioEM 2022.

קידום הבריאות התעסוקתית

כמו כן, ב-2022 ארגנה מחלקת גיהות כנס "משלבים כוחות לקידום הבריאות התעסוקתית". בכנס השתתפו סגן שרת הכלכלה היוצא יאיר גולן, נציגי המוס"ל, מינהל הבטיחות והבריאות התעסוקתית של משרד הכלכלה והתעשייה, משרד הבריאות, המועצה לבריאות העובד, האוניברסיטאות. קהל היעד לכנס היה בעיקרו אנשי גיהות תעסוקתית, רופאים תעסוקתיים, בודקים מוסמכים וממוני בטיחות.

על סמך נתונים של המוסד לביטוח לאומי ורשם מחלות המקצוע, קיים מספר גדול מאוד של פגיעות בבריאות העובדים הקשורות לבעיות שלד-שריר. בשנת 2023, נוסף על המשך הפעילות השוטפת, המחלקה מתכוונת להרחיב את פעילותה בנושא הארגונומיה, לשים דגש על זיהוי בעיות ארגונומיות, להכין תוכניות התערבות וליישמן במפעלים שקיימות בהם בעיות ארגונומיות. ●

המנגן בריכוזים גבוהים עלול לגרום לפגיעה במערכת העצבים המרכזית ובמערכת הנשימה העליונה. התוצאות הראשוניות של מיזם בדיקות החשיפה למתכות במגזר הערבי, בשנת 2022, הצביעו על כך שבמסגרות במגזר הערבי אחוז התוצאות החורגות מהרמה המרבית המותרת גבוה פי 1.7 מאשר במגזר היהודי.

קרינה בלתי מייננת

נוסף על ביצוע סקרים וניטורים של גורמים כימיים ורעש, עסקה המחלקה בתחומים ייחודיים, כגון תחום הקרינה הבלתי מייננת. להלן הפעילויות הבולטות של המחלקה בנושא קרינה בלתי מייננת:

- השתתפות בוועדת התקינה הבין-לאומית לקרינה בלתי מייננת.

- הכנת כתבה על חשיפת נשים הרות לקרינה בלתי מייננת, והצגת הנושא במועצה לבריאות העובד.

- הרצאה באגודה למלחמה בסרטן - התפתחויות בתקינה הבינ"ל.

- הרצאה בכנס אגודת המנדסי החשמל והאלקטרוניקה.

- העברת ימי עיון וסדנאות בנושא קרינה